

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА,

орган української соціалдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою **10 К.**

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

„В П Е Р Е Д“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу газету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з konieczности, бо не хочемо позбавити наших читачів свого рідного друкованого слова.

Міжнародна конференція в Лозанні.

Екзекутивний комітет австрійсько-німецької соц.-демократії дістав отсю телеграму: Стокгольм, 5. I. На внесення екзекутивного комітету соціалістичного Бюро запрошена Ваша Партія і Ваша централь факхових організацій. Виберіть делегатів на конференцію в Лозанні на 21. січня. Делегати антанти будуть вже 18. I. — Браутінг.

Мирова конференція.

Перше засідання мирової конференції відбудеться мабуть коло 18. с. м. Братимуть в ній участь заступники тих держав, що зірвали дипломатичні зносини з державами центральними.

Чеська делегація.

Прага 6. січня. Окремим поїздом виїхала сьогодні частина чесько-словацької делегації з Праги до Парижа, на конфер. мира. В поїзді була і етнографічна комісія.

Полуднево-славянська делегація.

Париж 6. січня. Прибула тут сербсько-хорватсько-словінська делегація на конференцію мира під проводом Пашіча. На двірці привитав їх сербський єпископ і делегати французького уряду.

Польсько-французькі війська в Одесі і Петлюра.

Польські війська з Франції, про яких „Ladowanie“ в Гданську ми стільки читали в польській пресі, висіли мабуть через помилку в Одесі. Та тут не виїхав ніхто на їх повитання, а привитав їх Петлюра із своїми військами, але не дуже го-стинно, бо відразу спитав, чого їм тут треба. Прийшло до вуличної бротьби, немало жертв впало з обох сторін та вкінці, як подає „Głos lubelski“, прийшло до згоди. Головному частину міста wraz з портом заняв Петлюра, а в другій остали покищо французько-польські війська.

Київські часописи з останніх днів подають навіть вістку про французько-українське порозуміння.

Головним завданням українських, французьких та польських військ в Одесі, є на разі береження ладу та спокою.

Чеські соціалісти остерігають.

„Právo Lidu“ доносить, що серед бідних верств населення, що найбільше потерпіли в часі сей війни, панує велике невдоволення. Вони жадають від правління укарання лихварів, конфіскації зисків-всесних мільонерів та удержавлення великих промислових підприємств та копалень. „Pr. Lidu“ вже остерігало правління, але там сидить 4 мільонерів, а саме др Крамарж, Рашін, Прашек і Свегля, які глухі на ті перестороги. Випадки тимчасом ідуть скорим хсдом, а забурення на Жижкові — передмістю Праги — хай будуть серйозною пересторогою для правління.

Великі страйки в Англії.

Відень 7. січня. В доках над рікою Вар вибухло велике заворушення на знак протесту проти зарядженого правительством 47-годинного

тижневого часу праці. Страйкують урядники і 30 тисяч робітників залізничного товариства Брінгтона.

Льондон 7. січня (Бюро Вольфа). Страйк в залізничнім товаристві Брінгтона поширився. Персонал возів тягарових і иншого роду служба получилася з робітниками. Порішено заперестане праці в ночі з 6. на 7., о скільки їх жадання не будуть сповнені.

Япани вицфують війська з Сибіру.

Льондон, 5 січня 1919. Бюро Райтера доносить, що японське правительство вицфують більшу частину свейого війська з Сибіру. Лишиться лиш частина війська потрібна до удержання ладу.

Пілсудському.

Так бул:

Пілсудський, організатор кадр для визволення Польщі. Пілсудський, другий герой по Костюшкові. Пілсудський апогеоза воскресення Польщі. Пілсудський, гордість кожного Поляка.

Тепер так є:

Але Пілсудський соціаліст. Пілсудський герой, але герой робочого поколеного народу. Пілсудський організатор кадр для визволення Польщі, але не шляхотської Польщі а демократичної Польщі. Пілсудський апогеоза воскресення Польщі, але апогеоза воскресення два рази тнобленої Польщі; тнобленої Польщі царськими посяганнями і тнобленої своєю пани-ськими луками.

І сказали польські дуки, що небезпечний оттой герой Пілсудський. Треба арештувати, треба замкнути польського героя, бо він вже своє зробив. Він вже висвободив Польщу, а тепер вже „ми“, пани, будемо дальше визволювати її.

О, яка страшна іронія! Пілсудський визволяв народ, а пан князь Сапіга береться вибавляти народ від Пілсудського. Тоді, коли свистали кулі на фронтах тнобленої Польщі, коли Пілсудський наставляв свої груди, тоді князя Сапіги не було видно нігде. Тепер, коли Польща вільна, тоді хочуть Пілсудського взяти під суд, а пан князь, що виховався за плечима Пілсудського, хоче ще судити його.

О, Польщо, Польщо! Скільки разів ще тебе розпинали будуть пани твої рідні? Чи то вже в книзі твоєї долі написано таке, щоби вони мучили тебе в безконечність? Роспинали тебе вони доти, доки тебе чужі не розібрали. Роспинали тебе чужі, а коли ти визволилася, то знову свої розпинають тебе і на трсе розрізають твоє тіло. Розрізають, бо добре воно, добрі лани твої, плодотиві вони і народ слухняний!

Та щоби лише тебе, то ще, ще... А то й з тобою і нас і Литовців і Білорусинів, сусідів твоїх добрих.

Якіж страшні отті пани твої!

Товаришу Пілсудський! Ми віримо, що се вже останній раз розпинали вони твій народ.

„Бо неечене око

„Загляне їм в саму душу

„Глибоко, глибоко...

„Дознаються небожата

„Чия на них шкура,

„Тай засудять...“

(Т. Ш.)

Ми віримо, що й нас вони останній раз розпинають. Ми віримо, що руки твого й нашого народу сплетуться братньою любовію. Ми віримо, що хоч може ми розходимося в формулі про приналежність Львова, то ми всетаки зійдемося в імені рівності, в імені самоозначення твого й нашого народу. Ми віримо, що ми ще разом засвітаємо ворогам твого й нашого народу пісню Уейського:

„O Panie, Panie! ze zgrozą świata

„Okropne dzieje przyniosł nam czas;

„Syn zabił ojca, brat zabił brata,

„Mnóstwo Kainów jest posród nas;

„Ależ, o Panie, oni nie winni

„Choć naszą przyszłość cofnęli wstecz,

„Inni szatani byli tam czynni;

„O! rękę karaj, nie ślepy miecz!“

Правда, Товаришу, ми ще позбудемося тих „szatanów“ і їх рука буде покарана за те, що ми Каїнами стали, вбиваючи брата брата.

Ми віримо! Вір і Ти!

(е. г.)

Жубр — Деде.

Оба вигнанці з рідної землі, один в Швайцарії і Лондоні, другий у Львові і Парижі — працюють для добра своєї улюбленої ідеї.

Один для вільної, єдиної польської народної республіки, другий для вільної, єдиної української республіки.

Один видає нелегального „Robotnika“ в Лондоні, а потому в підземеллях Варшави, а другий „Гасло“, „Працю“, „Добру Новину“, „Селянина“ в Чернівцях, Львові та півніцях Києва.

Один кінчить свою легіонову роботу в німецькій кріпості в Магдебурзі і увільнений вертає як вождь свого народу до Варшави, другий сидить довгі два роки в лугівнівській царській тюрмі, утікає за кордон і тепер у тім самім Києві, як президент української республіки.

Один найкращий воєнний вождь, другий найкращий письменник і провідник свого народу, а оба вони перші серед перших оборонців сих найбідніших, сих найбільше покривджених та терплячих широких народніх мас.

Не міг ні український ні польський народ вибрати собі в сій хвилині краших та гідніших представників, як Винниченко і Пілсудський.

Ідеї, які вони оба репрезентують, ще недавно підземельні, скриті, цілою сіттю конспірації перед ненайстим та пажерливим зором царських жандармів — виїшли тепер на ясний, божий день — всі кличі та новини, що несли нелегальні досі газети, як „Robotnik“, „Добра Новина“, „Селянин“ — перемінились в великі легальні дзєвники.

„Robotnik“ щоденник в Варшаві, „Робітничая газета“ щоденно в Києві, тов. Жубр не на „Павяку“, але на Бельведері, тов. Деде не в Луківні, але в будинку Музею при вул. Володимирській.

Так сповнилися ті молодечі сні та мрії двох найкращих вибранців Польщі та України.

Угорсько-українські землі й імперіалізм.

Президент чесько-словацької республіки, проф. Т. Масарик, висловився в короткім часі вже другий раз офіційно за прилученням угорсько-українських земель до чесько-словацької республіки. Перший раз зробив се в посланні до національних зборів; другий раз у промові до президії тих самих зборів, яка складала йому новорічні бажання. Зазначимо з сей промови кілька уступів: „Я признаю принцип національності і признаю право самоозначення, але при дальших умовах є певні границі, спричинені мішаним населенням, які виключають докладне відграничення“. — „Закидають нам імперіалізм тому, що ми не хочемо допустити до відлучення від Чехії так званої німецької території. Але тут не може бути мови про заборочість. Ми не хочемо нічого здобувати, що нам не належиться. Коаліціяж признала чесько-словацьку державу в історичних границях“.

Про шлеське питання висловився Т. Масарик, що воно не піде перед мирову конференцію, бо що до нього Чехи погдились вже з польськими провідниками на етнографічно-економічній основі. „Вкінці не можна назвати ще імперіалізмом, колиб угорські Русини до нас прилучилися. Людність домагається свого сама, бо бється Малярів“.

Ми позволимо собі додати до сих поглядів одного з керівників теперішньої коаліції кілька уваг.

Коли президент Т. Масарик обстоює історичні права, то яким чином прилучує Словаччину до Чехії, яка належала більше як 1000 літ до Угорщини? Так само цілий Шлеск належав кількох літ до чеської держави, якій відступила його Польща добровільно, тому повинен і тепер належати в цілості до неї. Колиж Шлеск ділиться на етнографічно-економічній основі між Чехів і Поляків, то що стить на перешкоді перенести такий самий територіальний поділ між Чехів і Німців? Мішаність населення, якою зазначається Т. Масарик, тут не має ніякої стійності, бо звисна річ, що північно-західні землі Чехії мають суцільне німецьке населення. Зрештою колиб і так було, то для запевнення мирного співжиття обох народів у будучині, ліпше демократичній державі зарядити загальне референдум над тим, куди населення хоче належати, ніж прилучувати його по давньому насильно.

Що до угорсько-українських земель, то тут уже зовсім не може бути Чехія ніяких претензій на їх прилучу, крім імперіалістичних. Хоч ми стоїмо за злукою всіх українських земель в одну державу, то однак й тут ми полишаємо свободу людности виявляти свою згоду за приналежністю до України, або ні. Угорські Українці можуть се також зробити. Де однак й коли вони виявили свою волю належати до Чехії? Коли се заявили якісь „Карпаторуси“ Т. Масарикови в Америці, то хто вони, кого репрезентують і хто, коли й де уповажив їх до таких заяв? І чи випадає президентові демократичної держави покликуватися урядово на бажання невідомих нікому осіб?

Нам здається, що справа угорсько-українських земель, як і загалом ціла українська справа, буде полагоджена тільки на мировій конференції. При сій може бути тільки дві розв'язки. Або переважить на конференції думка відбудови давньої Росії, яку підпирають деякі держави коаліції, а тоді відповідно до умови коаліції з давньою Росією східна Галичина, Буковина й угорсько-українські землі мусять перейти до Росії, яка переміниться на федерацію національних держав; або переважить принцип самоозначення народів, а тоді всі українські землі, отже й угорсько-українські, будуть творити окрему національну державу. В обох разях угорські Українці не будуть потребувати боятися Мадярів і ховатися під чеські крила. Нам дивно, що презид. Т. Масарик згадуючи у своїх промовах про славянські народи й держави, забуває чомусь про другий з ряду що до числа людности й величини заселеного простору український народ. Невжеж він досі не має про нього ніяких інформацій?

Другий рік державности України.

Минулий 1918 р. був роком безупинної журби й боротьби в цілі утримання і закріплення української державности. Він застав московсько-українську війну, а відійшов від нас в часі наїзду польського війська на українські землі, Холмщину й Підляшє. Московсько-українська війна була тим страшніша для України, що українські військові частини на фронті й поза фронтом здеморалізувалися, розграбували й розкрадували військове майно та розходилися самочинно до дому.

Розпадення українських військових частин загнало Українську Центральну Раду та її виконавчий орган Генеральний Секретаріат у примусове положення при заклучуванню мира з центральними державами. Письмом з 26. грудня 1917 р. бувший почвирний союз: Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія і Туреччина заявили готовість повитати уповноважених представників Української Народньої Республіки з участю в мирових переговорах у Берестю. На засіданню 10. січня 1918 р. російська делегація згодилася на самостійну участь української делегації в мирових переговорах, а слідом за сим 12. січня держави бувшого почвирного союзу признали українську мирову делегацію самостійним і уповноваженим представництвом самостійної Української Народньої Республіки.

В зв'язку з сим Українська Центральна Рада своїм четвертим універсалом з 24. січня проголосила, що від того дня Українська Народня Республіка стала самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу. З усіма сусідніми державами: з Великої Росії, Польщею, бувшою Австрією, Румунією, бувшою Туреччиною й іншими заявила Україна бажання жиги в згоді та приязни, однак під умовою, що ніодна з них не може мішати в життє самостійної Української Народньої Республіки. Той самий універсал признав усім на родам України національно-персональну автономію. В тиждень після видання четвертого універсалу мирові делегації бувшого почвирного союзу признали устами представителя австро-угорської делегації гр. Черніна повну незалежність Української Народньої Республіки, а 9 лютого Україна підписала мир з бувшим почвирним союзом.

Наслідки цього миру виповнюють політичне життя Української Народньої Республіки за увесь 1918 р. Зроблений мир приніс, правда, військову поміч Німеччини, а пізніше й Австро-Угорщини Україні в її війні з Московщиною, але й заравом вмішання одної й другої у внутрішнє життє Української Народньої Республіки. Вже вмішання Австро-Угорщини з її обороною інтересів великих польських земельних власників на шкоду українських робочих мас і таким иншим було нестерпне для України. Ще шкідливіші були вмішування Німеччини у внутрішнє життє Української Народньої Республіки. Німецька брутальність поважилася розігнати 28. цвітня Українську Центральну Раду й винести на своїх штиках, на голову української держави бувшого російського генерала Павла Скоропадського, якого крім того підтримали хлібороби — землевласники. (Кінець буде.)

Воєнний комунікат

з дня 9. січня 1919. р.

Пресове бюро подає: Під Перемишлем, Хиром та в безпосередній околиці Львова ситуація без зміни. На північ від Львова заняли наші війська по завзятії боротьбі під Куликовом, Куликів а 2. год. попол. Зашків.

НОВИНКИ.

— Новий товариш в боротьбі. Дня 9. січня 1919 р. відбулися наради українських жінок в справі видавництва їх часопису. Прирішено видавати в найближчій часі тижневик, редактований жіночими силами. Назва тижневика буде порішена в найближчих днях. З радістю вітаємо рішучий крок жінок-товаришок. Вітаємо їх як товаришів в боротьбі за волю, рівність і щастє нашого народу.

— В Румунії проголошено вже право про аграрну реформу та загальне право голосування. Справу аграрну полагоджено в сей спдісб, що великі посілості відкупить держава, а опісля парцелями буде їх розпродувати між селян. Найближші вибори відбудуться в марті, при участі виборців і з Бесарабії. Зате справу голосування Семигороду й Буковини рішиг аж мировий конгрес. Братіянови б. през. міністрів не вдалося утворити нового міністерства, бо консерватисти не годяться на таке полагодження аграрної справи.

— Знесення целібату учительок. З Праги доносять, що міністерство освіти знесло розпорядок про целібат жінок. Найвисший час був, щоб сей драконський закон зложити в архів памяток старого буржуазного порядку.

— Польська місія в Білгороді. „Arbeiter-Zeitung“ доносить, що до Білгороду прибула польська місія, щоб навязати торговельні і політичні зносини між Польщею і юго-славянськими державами.

— Кабінет Каролього перед упадком. Становище кабінету Каролього цілком захитане. Соціалістичні міністри тов. Гарань і Кунфі вже уступили з кабінету, а тепер мають ще уступити міністри радикали Яси і Пете.

— Плямистий тиф у Львові. Міський фізикат занотував минулого тижня 15 випадків плямистого тифу.

— У Відні помер славний поет Петро Альтенберг.

— В Берліні вибух загальний страйк трамвайових робітників.

— Смерть Русвельта. Теодор Русвельт, бувший президент Зєдинених Станів, північної Америки, помер в неділю, 5. січня 1919 р. Був він одним із головних проводирів республіканської партії, але в часі війни належав до сторонників оружної помочи для коаліції та був завзятим противником Німеччини. Президентом був в двох каденціях. Перший раз в 1901 р. після замордування Мак-Кінлі. Вдруге вибрано його в 1905 р. великою більшістю голосів. Кандидував ще в третє, але республіканська партія не піддержала його кандидатури, а президентом вибрано Вільсона. Крім визначного політика, був він теж письменником; славні його діла з царичи фільклору.

— Сміх чи правда? Краківський польський єпископ князь Сапіга відправив торжественне богослуження з приводу невдачі державного заговору в Варшаві якого проводирем був також — князь Сапіга... — Славний музик Падеревський, який на гвалт хоче бути наслідником Пілсудського — заплакав коли довідався про не здачу замаху...

Оповістки.

— Партійний секретаріат, бюро посередництва праці та бюро правних порад находиться при ву-

лиці Руській ч. 3, I. поверх. Урядові години від 10—12 і від 3—4.

— Хто не складає комплетів „Впереду“, зволить відступити для нас числа 2., 5. і 25. за зверненням належності. — Адміністрація „Впереду“ 3—5

— Робітничий Календарик на 1919 рік можна набувати в бюрах дзєвників, в трафіках та в адміністрації „Впереду“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 4—10

— На піддержання українського робітничого дзєвника зложили дальше (в коронах): С. 10, Петро Драцікевич 10, С. Олеськівна 10, С. Коржинська 10, Варламова Марія 10, Ведхратський Іван 50. д-р Л. К. 100, Федусевич Юліан 10, Агафія Гнида 15, Куцай Методій 3, Олена Гнатюкова 10, д-р Кормош 20, Анонім (по раз другий) 50, Р. 50, Кузик 500, Щитинський Семен 10, Осип Кліш 20, Озипа Тушицька 10, д-р М. Ш. 40, М. С. 10, Е. М. 10, Приягель 20. Разом 978. (Далі буде.)

— На ранених укр. жовнівів (на ялинку) зложили дальше (в коронах): Тушицька Йосифа 30, Михайло Ф. 30, Б. А. 10, Тисовський Олександр 10, Олена Б. 10, Говиковичева медівник, Ніна Говикович і Ромко Говикович місто ялинки по 15 разом 30, Куцай Методій 4, Загарівська Марія 20, Ірина Рожанківська 2 маківники, М. Л. 11. булка і медівник, Станіслав Панків 3 пакчи тютюну, Марія Квас 20, Семен Гутнік булка і 10, Е. Строконь булка, С. Коржинська булка, Костишин Ангін мука, хліб і макарон, Гупало Анна 20, Яременкова М. 20, С. К. 30, Юрій Дицьо 20, Микола Габа 50, Стефанія Кмицикевичівна 10, Олена Гнатюкова 10, Збірка п. Перейми з Замарстинова 64, Кушніренко Болеслав 10 К. (Далі буде.)

— На ранених дітей з вул. Клепарівської і Гавснера, Галя Шепаровичева 50 К.

Ширіть скрізь свою робітничу газету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „В ПЕРЕДУ“!

Оголошення приймається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголошється в адміністрації „Впереду“ 6—10

Служащі до всього, котра умів варити, потребує сейчас. Зголошення: Кальмусова, вул. 29. листопада ч. 19. партер від 2—3

ЛІЯРИ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописи прошу о передрук. 4—10

ОНУФЕРКО, СТАНИСЛАВІВ. Желю Вам і Осі всього найлучшого. Ми всі здорові. — Володимир. 8—8

О. ІВАН МАТВІЯС, ІСТРУБІЧІ, почта Кристиношль, повіт Сокаль. Гелюню! Дай вістку, чи ти здорова і як живеш? Гризуся дуже Вами. Я здоров у Львові. — Володимир. — Інші часописи проситьсє о передрук. 4—6

Читачів „Впереду“ проситьсє повідомити **АННУ ОШПАРИВНУ, СТАНИСЛАВІВ,** вулиця Липова ч. 43, у Вп. Вандогової, що я у Львові і здоров. Дай вістку про себе. Станіславські газети прошу о передрук. — Циган. 4—4

ГУЦУЛІВ в **СТАНІСЛАВІВІ** повідомлю, що я зайшла на місце. Всі здорові. — Дора. 2—3

СИНІВ ПЕТРА і **ТАРАСА** поздоровляю і повідомляю, що я у Львові здорова. — Франкова. 2—2

ПЕТРО МИХАЛОВИЧ, КРАКОВЕЦЬ. Я здоров у Львові. Подайте вістку. — Іван. 2—2

АНТІН ДІВНИЧ, ТЕРНОПІЛЬ. Тоську! Дай знати про Генка, Василя, Стефу. Ми неспокійні. Влодко в Кракові. 2—4

Д-р РУДІЙ. Дай вістку про себе, Марусю, Мілька і Ленка. Я здорова. — Йосифа. 2—2

Читачів проситьсє о повідомлення родичи **ЛЯНДАВ** в **ПЕРЕМИШЛЯНАХ**, що Пелі Марель і муж здорові, у Львові, Казимірівська ч. 18. Інші часописи проситьсє о передрук. 2—3

Читачів проситьсє повідомити **ЮДУ ГАВЕРМАНА** в **БОЯНЦЯХ**, пов. Жовква, що жінка з дітьми здорові у Львові. 2—2

СЕМКО КОСТЕЦЬКИЙ в **ТОКАХ.** Де Ти? Я в Перемишлі. — Ліна. 1—3

СВИЩ в **НАДВІРНІІ.** Ми всі живемо здорові. Дайте вістку про себе. — Лєся. — Інші часописи проситьсє о передрук. 1—3

О. МУЛИК в **ЗАЛУКВІ.** Ми обов і п. Люся здорові. — Геня. 1—3

Читачів прошу повідомити **ЄВЦЮ БОГУШ** в **ВЕРХРАТІ** коло Раки руської, що я з сном здорова у Львові, вул. Пелчинська ч. 14. Некай дадуть вістку про себе і брата Дмитра. 1—3

Д-р ГРАВОВСЬКИЙ, ТЕРНОПІЛЬ. Морози і Дзюні здорові, повідоми про се Мамцю, Пришляна і Романа. Дзюня. 1—5

Кольпортерів до розношування газет потрібно сейчас зголошуватися до адміністрації „Впереду“ (вулиця Руська ч. 3, I. поверх).